

Helsingin kaupunki

www.hel.fi/helsinginluontoon

Luonnonniitty meren kainalossa

Kallahdenniemiä puuttavat isommat kalliot ja maankohoumat. Sen uimarannan vieressä on vuonna 1993 rauhoitettu luonnonniitty, joka on maankohoamisen myötä noussut merestä viimeisen parin sadan vuoden aikana. Se on alle metrin merenpintaa ylempänä, ja jää veden alle usein syksyllä ja talviaikaan. Syysmyrskyt ja korkean veden nostamat jäätelit ovat pitäneet niityn keskiosan puuttomana.

Kallahden kasvistoa

Keltamaite, rantakukka ja ranta-alpi

Vesirajassa kasvaa järviruokovyöhyke, niityn kuivempi osa on matalakasvuisempaa. Reunapensaikoissa pesivät pensaskerttunen ja pikkulepinkäinen. Niityn väriloistoa ovat keltaiset hanhikit ja keltamaite, sinipunaiset rantakukat, valkeat merivirmajuuret.

Kurtturuusu

Niityn reunoilla on ollut laajoja kurtturuusukasvustoja. Helposti leviävä, alkujaan aasialainen kurtturuusu luokitellaan yhdeksi haitallisimmista vieraslajeista. Kallahdenniemen kasvustoja on hävitetty tehokkaasti.

Käärmeenkieli

Saniaiskasveihin kuuluva yksilehtinen käärmeenkieli on niityn erikoisuuksia.

Merinätkelmä

Hiekalla suikertaa suola-arho ja merinätkelmä, nämä suolakokasvit tarvitsevat meriveden suolaisuutta.

Kallahdesta kirjan tehneen Torolf Lasseniuksen suvun huvila Åsa on rakennettu vuonna 1908.

Tähyile vaikka telkän suuntaan

Niemen uloimman kärjen kalliot ovat suosittu tähyilypaikka, ja sieltä näkee hyvällä onnella ja optiikalla merikotkan ja karikukon. Muuttoaikana läheiset matalat vesialueet keräävät telkkiä, tukka- ja lapasotkia sekä uiveloita. Syksyllä matalikoilla viivyttelee joutsenparvia.

Vanhoja huviloita ja menneen maaseutua

Kalastajatorpat olivat Kallahdenniemen vanhinta asutusta. Useat niistä siirtyivät myöhemmin huvilakäyttöön. Ensimmäinen huvila rakennettiin 1885. Niemen keskiosan rannoille nousi kymmeniä hienoja herrashuviloita 1900-luvun alusta aina 1960-luvulle. Useat niistä ovat nykyään ympärivuotisessa asumiskäytössä. Jotkut hienot huvilat rakennettiin hiekkakuoppiin, jotka ehostettiin puutarhoiksi.

Suurjuoksija Paavo Nurmi teetti vuonna 1939 huvilan ja rantasaunan Kallahdenniemen pohjoisrannan pienelle Porsassaarelle, jonne on erillinen silta.

Liikenne huviloille tapahtui höyrylaivoilla Helsingin pohjoissatamasta toiseen maailmansotaan asti. Alue oli maaseutua kaukana Helsingin ulkopuolella aina 1950-luvulle.

Teksti: Eero Haapanen
Valokuvat: Eero Haapanen, Antti Koli
Kuvitukset: Laila Nevakivi
Taitto ja kartta: Mainostoimisto RED, 2015

**Helsingin
luontoon!**
Kallahdenniemi

**Kallahden-
niemi**

Harjuhongikkoa
ja hiekkarantaa

Helsingin hulppein harju

Kallahdenniemi on Vuosaaresta kurottuva komea harjunieni. Hiekkamaaperänsä vuoksi se on Helsingissä epätypillisen karua, valoisaa männikköä. Niemen rannoilla on laajoja hienoja hiekkarantoja. Harju jatkuu vedenalaisena särkkänä merelle.

Koko niemi kuuluu valtakunnalliseen harjujen suoje-
luohjelmaan. Sen tyven harjuselänne on rauhoitettu
erillisenä luonnonsuojelualueena, kuten myös nie-
men kärjessä oleva maannousemaniitty. Kumatkin
suojealueet ja niemeä ympäröivä vesialue kuuluvat
Euroopan unionin arvokkaiden luontokohteiden
Natura 2000 -verkostoon.

Muuttoaikoina niemen uimarannan hiekkamatalikoille kerääntyvät vesilintuja ja kahlaajia. Matalan veden aikaan suuria alueita hiekkarannasta jää paljaaksi. Läheisillä luodoilla pääsee silloin kävelemään kuivin jaloin.

Kallahdella kulku

Sulan maan aikana luonnonsuojelualueella saa liikkua vain polulla sekä niityn halkaisella pengertillä. Tie vie niemen kärkeen, joka oli ennen saari. Sen nimi Kuningatar on käännös vanhasta paikannimestä Drotningholmen. Saarella oli 1800-luvulla kalastajatorppa, jonka vuokrasi huvilaksi professori Carl-Gustav Estlander. Helsingin kaupungin nimistötoimikunta on 1960-luvulla ristinyt läheisiä saaria nimillä Prinsessa ja Prinssi. Voirasia (Smörasken) on vanhaa paikannimistöä.

Huom! Niemenkärjen huviloiden pihat ovat yksityisaluetta.

Jäätalvina niemeä ympäröivä merialue on hiihtäjien suosiossa. Vedenalainen harju muodostaa ulompana merellä matalikkoja joissa virtausten vuoksi jää voi olla heikkoa, yksi vaaranpaikka on Santisen eteläpuolella.

Lisätietoa Helsingin luonnosta:
www.hel.fi/luontotieto

Kirjallisuutta: *Torolf Lassenius, Elämää Vuosaaren Kallahdessa. Helsingin kaupunginmuseo 1997.*

Alueella on sallittua

- Oleilla ja kalastaa niemen kärjessä Kuningattaren kallioilla
- Poimia marjoja ja sieniiä
- Käyttää uimarannan nuotiokatosta, omat puut tai grillihiilet mukaan
- Kulkea kytkeyn koiran kanssa muualla kuin uimarannalla

Alueella on kiellettyä

- Kulkea suojelualueella merkittyjen polkujen ulkopuolella
- Kulkea huviloiden pihoilla
- Tulenteko muualla kuin uimarannan nuotiokatoksella

Yhteydet ja palvelut

Niemen kärkeen on Meri-Rastilan ja Vuosaaren metroasemalta matkaa kolmisen kilometriä. Pyörällä alue on helposti tavoitettavissa.

Niemen tyvellä, sen länsikainalossa on Ison Kallahden uimaranta, joka on valvottu kesäkuusta elokuun alkuun. Sen vieressä on kesäravintola Maininki, joka toimii vanhassa herrashuvilassa. Vanhassa kalastajamökissä toimiva pikkuruinen kahvila Villa Ullas on poolestaan niemen juuren itäpuolen rannalla. Se on avoinna vuoden ympäri.

Kallahdenniemen uimarannan vieressä on parkkipaikka. Uimaranta on valvottu ja sen vieressä on kesäkahvila. Paikalla on myös grillikatos ja wc.

